

Sygn. akt IV RC 219/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 września 2014 roku

Sąd Rejonowy Białymstoku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Elżbieta Dorota Cylwik

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Masłowska

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2014 roku w Białymstoku

sprawy z powództwa K. R. (1)

przeciwko I. E. R. (1)

o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego

I. Ustala ustanie z dniem 28 marca 2014 roku obowiązku alimentacyjnego powoda K. R. (1) wobec pozwanej I. E. R. (1) uregulowanego ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Białymstoku w dniu 20 kwietnia 2010 roku w sprawie IV RC 146/10 na kwotę po 600 złotych miesięcznie.

II. Oplatę stosunkową w wysokości 360 złotych uznaje za uiszczoną w całości przez powoda.

UZASADNIENIE

Powód K. R. (1), po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa wniósł o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego ustalonego ugodą zawartą w dniu 20 kwietnia 2010 roku przed Sądem Rejonowym w Białymstoku w sprawie IV RC 146/10, na rzecz pozwanej I. E. R. (1) z datą orzekania (pозew k. 3, protokół k. 28).

W uzasadnieniu swego żądania wskazał, że obowiązek alimentacyjny przerasta jego możliwości finansowe, zwłaszcza że poza powódką ma utrzymaniu małe dziecko oraz żonę, która przebywa na urlopie wychowawczym. Uprawniona zaś jest już osobą pełnoletnią, która ukończyła studia wyższe stąd posiada niezbędne wykształcenie by móc samodzielnie ponosić koszty swojego utrzymania (k. 3).

Pozwana I. R. (1) wniosła o oddalenie powództwa w całości podnosząc, iż w dalszym ciągu kontynuuje edukację na kierunku Psychologii Interwencji (...) na Uniwersytecie w G., w Hiszpanii. Dodatkowo argumentowała, iż są to studia w systemie dziennym, stąd nie jest w stanie podjąć pracy zarobkowej. Wskazała, że nieprzerwanie studiuje od 2010 roku i czyni postępy w nauce, kolejno zaś obrane kierunku stanowią uzupełnienie poprzednio ukończonych, bowiem jak dotąd uzyskała licencjat z etnologii oraz tytuł magistra z psychologii. Obecny zaś kierunek jest powiązany z wcześniejszym i da jej możliwość zdobycia zatrudnienia, na które dotychczas zdobyte kwalifikacje nie pozwalają (odpowiedź na pozew k. 11 – 13).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ostatnia wysokość świadczenia alimentacyjnego na rzecz pozwanej I. E. R. (1) została określona na podstawie ugody zawartej przed Sądem Rejonowym w Białymstoku w dniu 20 kwietnia 2010 roku w sprawie IV RC 146/10, na kwotę po 600 zł miesięcznie (ugoda k.15 akt IV RC 146/10 Sądu Rejonowego w Białymstoku).

Powód K. R. (1) miał wówczas 49 lat, z zawodu ogrodnik terenów zielonych. Był zatrudniony na ½ etatu jako dozorca w szkole, za wynagrodzeniem w granicach 714 do 1030 zł miesięcznie. Dodatkowo zajmował się sprzedażą nasion roślin,

osiągając z tego tytułu dochód rządu 200 zł miesięcznie. Wcześniej prowadził działalność gospodarczą w zakresie zakładania ogrodów, a następnie szkółkę roślin ozdobnych, których prowadzenia zaprzestał. Był współwłaścicielem wspólnie z matką I. E. R. (1) nieruchomości w wsi P. (działka rolna z możliwością zabudowy) oraz mieszkania w B., które zostało sprzedane za kwotę 230.000 zł. Powód z tego tytułu otrzymał kwotę 85.000 zł, a 20.000 zł z przypadającego mu udziału w nieruchomości przekazał córce na jej dalszą edukację. Posiadał samochód marki O. (...) z 1997 roku. (k. 14 – 15 akt IV RC 146/10 Sądu Rejonowego w Białymstoku).

Pozwana I. R. (2) miała 20 lat, studiowała równoległe na dwóch kierunkach: etnologii (II rok) na Uniwersytecie (...) oraz psychologii (I rok) na Uniwersytecie Kardynała S. W. w W.. Były to studia stacjonarne i bezpłatne. Mieszkała w akademiku w W. (ok. 360 zł miesięcznie). Uzyskiwała stypendium socjalne w wysokości 500 zł miesięcznie. Na jej miesięczny koszt utrzymania składały się wydatki na: dojazdy z W. do B. (ok. 90 zł), bilet miesięczny (30zł), soczewki kontaktowe (40 zł), podręczniki, ksero, wyżywienie (ok. 500 zł), środki czystości (150 zł), odzież (ok. 200 zł), Internet (ok. 80 zł) i telefon komórkowy (60 – 80 zł), który łącznie szacowała na kwotę ok. 1.700 zł. Ze sprzedaży wspólnego mieszkania swoich rodziców, otrzymała od każdego z nich kwotę po 20.000 zł na dalsze kształcenie (k. 4 – 5, 13 – 14 akt IV RC 146/10 Sądu Rejonowego w Białymstoku).

Rodzice powódki pomimo trwania związku małżeńskiego pozostawali od listopada 2009r. w faktycznej separacji. Matka powódki H. R. mieszkała u swoich rodziców (13 – 14 akt IV RC 146/10 Sądu Rejonowego w Białymstoku).

Powództwo K. R. (1) o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej córki należy analizować poprzez pryzmat art. 138 kro, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków należy rozumieć zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie albo ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zwiększenie, zmniejszenie albo ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego.

Obecnie powód ma 53 lata, z zawodu jest ogrodnikiem. Zawarł drugi związek małżeński z B. R.. Z tego związku ma syna, A. R. w wieku 3 lat. Małoletni uczęszcza nieodpłatnie do punktu przedszkolnego przez 5 godzin dziennie, nie ma tam natomiast zapewnionego wyżywienia. Jego obecna żona jest zatrudniona w szkole jako sprzątaczką, aktualnie pozostaje na urlopie wychowawczym, uzyskując z tego tytułu świadczenie w wysokości 400 zł miesięcznie. Powód wspólnie z żoną i dzieckiem, mieszka w domu w K., stanowiącym własność jego małżonki. Poza nimi lokal ten zajmują także jego szwagier, teściowa oraz syn żony, który uczy się i ma zasądzone alimenty od swojego ojca. Miesięczny koszt utrzymania domu oszacował na kwotę ok. 460 zł (węgiel – 2.600 zł rocznie, energia elektryczna – 157 zł miesięcznie, gaz – 51 zł co 2 miesiące, woda – 121 zł kwartalnie- telefon i Internet – 84 zł miesięcznie, podatek za dom – 97 zł rocznie). Nadal jest współwłaścicielem z matką pozwanej nieruchomości o pow. 0,7100 ha, która nie jest przez nikogo użytkowana, a roczny wymiar podatku za nią wynosi 114 zł. W dalszym ciągu jest zatrudniony jako dozorca w szkole, w niepełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem ok. 1030 zł miesięcznie. Dodatkowo w 2013 roku zajmował się sprzedażą drzewek B., z czego uzyskał roczny dochód rządu 600 zł. Posiada samochód marki C. (...) z 2004 roku. Obecnie zalega w płatności alimentów na rzecz powódki za okres 2 miesięcy, co argumentował trudną sytuacją rodzinną, w związku z drugą ciążą obecnej żony i schorzeniami jej towarzyszącymi, co powodowało konieczność częstych wyjazdów do W. celem leczenia. Dziecko z tej ciąży zmarło po porodzie (oświadczenie k. 4, decyzja k. 5, zaświadczenia k. 6, 24, informacyjne przesłuchanie powoda i przesłuchanie powoda k. 28 – 29, k. 44, wydruk z rachunku bankowego k. 38 – 40, wydruki a aukcji internetowych k. 25 – 27).

Pozwana I. R. (1) 5 września bieżącego roku ukończyła 25 lat. W dniu 13 lipca 2011 roku uzyskała licencjat z etnologii na Uniwersytecie (...). Od października 2009 roku rozpoczęła również edukację na Uniwersytecie Kardynała S. W. w W., na kierunku psychologia, z której kontynuowania zrezygnowała. Od lipca 2011 roku rozpoczęła natomiast studia magisterskie w systemie stacjonarnym na kierunku N. na Wydziale Psychologii (...) w G. w Hiszpanii, które ukończyła w 2012 roku. Następnie podjęła kolejne studia magisterskie na kierunku Psychologii Interwencji (...) także na Uniwersytecie w G., których planowany termin ukończenia przypada na 30.09.2014r.(zaświadczenia k. 15 – 21, odpis dyplomu k. 16).

Celem ustalenia sytuacji ekonomicznej oraz możliwości zarobkowych i majątkowych powoda i pozwanej, jak również matki pozwanej, Sąd dopuścił dowód z zeznań świadków: A. Ż. (k. 28 V – 29, zaznacz. czas: 00:27:36 – 00:40:29), B. R. (k. 35 – 36) – oraz H. R. (k. 43 – 44, zaznacz. czas: 00:03:35 – 00:14:43) .

Świadek A. Ż. potwierdziła, że pozwana obecnie studiuje i mieszka w G. na trzecim z kolei kierunku studiów (drugim w Hiszpanii), które są ze sobą powiązane i pozwolą jej na zdobycie zatrudnienia. Wskazała, że pozwana nie utrzymuje żadnego kontaktu z powodem, zaś jej miesięczne koszty utrzymania oscylują w granicach 1.500 zł. Podała również, że matka powódki mieszka wspólnie z rodzicami, którzy są w podeszłym wieku i wymagają opieki, zwłaszcza ojciec w związku z chorobą A., na którą cierpi. Jedynym zaś źródłem utrzymania matki pozwanej jest praca zarobkowa świadczona co 2 miesiące w Niemczech. Natomiast świadek B. R. zeznała, że charakter pracy powoda (praca zmianowa o ruchomym grafiku) wyklucza podjęcie przez niego dodatkowego zatrudnienia oraz, że obecnie znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, pożyczają pieniądze od sąsiadów oraz korzystają z pomocy finansowej jej córki z pierwszego związku. Z kolei z zeznań świadka H. R. wynika, że obecny koszt utrzymania pozwanej wynosi minimum 400 Euro miesięcznie. Świadek podnosiła, że mimo iż pozwana rozpoczęła drugie studia magisterskie związane z psychologią w Hiszpanii, to nie wpłynęło to na wydłużenie jej okresu nauki, bowiem gdyby zdecydowała się ukończyć edukację na tym kierunku w Polsce, to zakończyłaby ją w tym samym okresie co obecnie. Dodatkowo argumentowała, że podjęcie drugiego kierunku studiów w Hiszpanii było warunkiem możliwości pozyskania zatrudnienia u pracodawcy, u którego pozwana odbywała bezpłatne praktyki. Zeznała także, że pozwana w okresie wakacji podejmowała prace dodatkowe, w drodze udzielania lekcji języka angielskiego, osiągając z tego tytułu dochód rzędu 100 – 150 Euro. Potwierdziła również, że powód od dwóch miesięcy zalega w płaceniu alimentów, oraz że ona przekazuje córce kwotę 1000 zł miesięcznie. Odnosząc się zaś do swojej sytuacji majątkowej, wskazała że mieszka w mieszkaniu swoich rodziców, wspólnie z rodzicami, w których opiece pomaga i utrzymuje się z dochodów uzyskanych z pracy zarobkowej w Niemczech świadczonej okresowo.

Oceniając wiarygodność zeznań świadków Sąd podszedł do nich z dużą dozą ostrożności, gdyż są to osoby najbliższe stronom postępowania oraz związane z nimi, przez co ich obiektywizm nie był do końca zachowany. Ze względu zaś na bliskie relacje jakie miały ze stronami postępowania mogły one również zmierzać do polepszenia ich sytuacji procesowej. Jednakże Sąd uznał, że polegają one na prawdzie, gdyż wzajemnie się uzupełniały oraz korelowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Orzekając w przedmiocie ustania obowiązku alimentacyjnego koniecznym było ustalenie, czy istnieją przesłanki do dalszej realizacji przez powoda świadczenia alimentacyjnego na rzecz pozwanej.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro, rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Obowiązek rodziców dostarczania środków utrzymania i wychowania trwa dopóty, dopóki dziecko nie zdobędzie, stosownie do swoich uzdolnień i predyspozycji, kwalifikacji zawodowych, czyli do chwili usamodzielnienia się, i to niezależnie od osiągniętego wieku. Obowiązek przewidziany w art. 133 § 1 kro wygasa z chwilą osiągnięcia przez dziecko odpowiedniego stopnia fizycznego i umysłowego rozwoju, potrzebnego do usamodzielnienia się i do uzyskania środków utrzymania z własnej pracy i z własnych zarobków (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 08 sierpnia 1980 roku w sprawie III CRN 144/80, OSNC 1981/1/20).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, iż powództwo o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na fakt, iż pozwana osiągnęła zdolność i niezbędne warunki do samodzielnego utrzymania się.

Argumentem za pozostawieniem obowiązku alimentacyjnego nie może być fakt dalszego kształcenia pozwanej, co wymaga podkreślenia po raz kolejny na studiach magisterskich. Pozwana jest już osobą dorosłą, w 2011 roku zdobyła licencjat z etnologii oraz w 2012 roku tytuł magistra z N. na Wydziale Psychologii (...) w G. w Hiszpanii. Ma zatem wyuczony zawód, który powinien pozwolić jej na zdobycie zatrudnienia. Arbitralna decyzja o dalszym kształceniu, o której powód nie miał nawet wiedzy na kolejnym psychologicznym kierunku - Psychologii Interwencji (...) w

Hiszpanii, nie może spotkać się z aprobatą Sądu. Trudno bowiem uznać, że powód miał wiedzę na ten temat, a co za tym idzie nie sprzeciwiał się jej decyzji w tym zakresie, skoro zebrany materiał dowodowy w sprawie wskazuje że strony od ostatniego orzekania w przedmiocie alimentów należnych pozwanej, praktycznie nie utrzymywały ze sobą żadnego kontaktu.

Sąd nie neguje prawa pozwanej do powiększania swoich kwalifikacji i uzupełniania wiedzy. Jednak biorąc pod uwagę wiek pozwanej i dotychczas zdobyte wykształcenie powinna ona samodzielnie ponosić koszt swojego utrzymania, zwłaszcza że koszt nauki i utrzymania pozwanej w Hiszpanii obecnie leży poza zakresem możliwości finansowych powoda. Świadczy o tym chociażby, fakt że powód obecnie zalega w płatności za alimenty na rzecz pozwanej za okres dwóch miesięcy. W tym miejscu należy również wskazać, że powód przekazał pozwanej kwotę 20.000 zł na jej kształcenie już w 2009 roku, podobnie jak i jej matka. Pozwana, biorąc pod uwagę fakt, iż w Polsce koszt jej kształcenia wyższego był bezpłatny, oraz że powód praktycznie przez cały okres regularniełożył na jej utrzymanie kwotę 600 zł miesięcznie, posiadała więc zabezpieczenie majątkowe od obojga rodziców w kwocie 40.000 zł, które powinno pokryć co najmniej koszt jej obecnego kształcenia.

Pozwana obecnie posiada wykształcenie i przygotowanie zawodowe, które powinno pozwolić na jej samodzielne utrzymanie, zwłaszcza że przeszkodą w podjęciu zatrudnienia nie jest także jej stan zdrowia.

Większego znaczenia w sprawie nie miała sytuacja majątkowa i zarobkowa powoda, gdyż Sąd w pierwszej kolejności ustala czy osoba uprawniona do alimentów jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Nie mniej jednak zebrany materiał dowodowy pozwala przyjąć, że powód nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych, gdyż jako osoba młoda, zdrowa, posiadająca wyuczony zawód – ogrodnika, oraz duże doświadczenie zawodowe w tym zakresie powinien znaleźć zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy, bądź podejmować się prac dorywczych, gdyż od kilku lat pracuje jedynie na część etatu. Nie uszła uwadze Sądu, jego trudna sytuacja finansowa, a więc konieczność utrzymania małoletniego syna oraz żony, która pozostaje na urlopie wychowawczym, uzyskując z tego tytułu kwotę w wysokości 400 zł. Jakkolwiek powód powinien, podjąć starania celem uzyskania dodatkowego dochodu, na co pozwala mu obecne zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, to jednak dochód ten powinien przeznaczyć na potrzeby drugiej żony i małoletniego dziecka, a nie pełnoletniej i wykształconej pozwanej, która osiągnęła już zdolność do samodzielnego utrzymania się.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uznał powództwo za zasadne i na mocy art. 138 kro i 133§ 1 kro ustalił ustanie obowiązku alimentacyjnego K. R. (1) wobec pozwanej I. E. R. (1) z dniem 28 marca 2014 roku, zgodnie z żądaniem powoda, uznając je za zasadne w tej dacie.

Koszty postępowania Sąd uznał za uiszczone w całości przez powoda, natomiast pozwanej na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. nie obciążał nimi w związku z brakiem żądania przez powoda w tym zakresie.

Sygn. akt: II Ca 1018/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Urszula Wynimko (spr.)

Sędziowie: SSO Elżbieta Siergiej

SSR del. Jolanta Klimowicz – Popławska

Protokolant: St. sekr. sąd. Monika Gąsowska

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2015 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. R. (2)

przeciwko Idzie E. R. (2)

o ustalenie ustania obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 03 września 2014 r. sygn. akt IV RC 219/14

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle, że ustala ustanie obowiązku alimentacyjnego powoda K. R. (2) wobec pozwanej I. E. R. (2) z dniem 3 września 2014 roku;

II. Odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania odwoławczego.